

Retour:
Bestuur Omgevingsdienst Noord Oost Brabant
t.a.v. de directeur heer Lenssen
Postbus 88
5430 AB Cuijk

Datum
7 april 2017
Onderwerp
Reactie ZLTO op handelingsperspectieven
veehouderij en volksgezondheid

Contact
Herman.litjens@zlto.nl

Kenmerk
17hlitje41lmv

Geachte heer Lenssen,

In opdracht van het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) is een handreiking veehouderij en volksgezondheid vastgesteld. In deze handreiking wordt een aanpak voorgesteld hoe zorgvuldig en praktisch om te gaan met het aspect volksgezondheid bij de ontwikkeling van veehouderijen. U heeft ons gevraagd om een reactie te geven op deze handreiking. Omdat er nog geen concreet, wettelijk beoordelingskader voor volksgezondheid is maar wel maatschappelijke onrust, begrijpen wij dat er behoefte is aan deze handreiking. Het is ook in het belang van onze leden dat er meer duidelijkheid komt hoe provincie en gemeenten willen omgaan met het aspect volksgezondheid. De benadering zoals die in de handreiking gebruikt wordt, vinden wij voor de vergunningverlening dan ook redelijk en praktisch uitvoerbaar. Het is echter niet voldoende wetenschappelijk onderbouwd en dus niet geschikt om in beleid of bestemmingsplannen vast te leggen.

Rond de zomer van 2016 is ook het VGO onderzoek verschenen. De ZLTO heeft het onderzoek naar de volksgezondheid naar omwonenden ondersteund en ook deelgenomen aan de klankbordgroep. Onze leden willen dat mensen niet ziek worden van de veehouderij en zij graag een kader willen hoe gezondheid kan en moet worden meegewogen. We vinden het VGO onderzoek dan ook een goed gewogen onderzoek en ondersteunen de conclusies.

Op veel onderdelen is er gelukkig ook geen relatie gevonden tussen veehouderij en omwonenden zoals bijvoorbeeld bij zoönosen en MRSA. Bij allergieën en bij astma is er zelfs een licht positieve relatie. Mensen in de buurt van veehouderijbedrijven hebben er minder last van. Luchtkwaliteit is voor de sector een terecht aandachtspunt. Zo komt in de buurt van pluimveebedrijven 10% meer longontsteking voor, 1,65% in plaats van normaal 1,5%. Bij 15 of meer bedrijven hebben mensen in directe omgeving daarnaast minder longinhoud. Dit is vooral gerelateerd aan COPD patiënten. Tenslotte zijn er nog opmerkingen gemaakt over de omvorming van ammoniak naar secundair fijn stof. Dit laatste is echter grotendeels geen issue wat uitsluitend lokaal of regionaal opgelost kan worden. De omvorming vindt over honderden kilometers plaats. De ammoniak die in Noord Frankrijk de lucht ingaat, kan hier worden omgevormd tot secundair fijnstof. De ammoniak die wij hier uitstoten komt in het noorden van het land of Duitsland als secundair fijnstof terug.

Door de onderzoekers is meerdere malen aangegeven dat het verstandig is in te slaan op de weg van het verder verlagen van emissies. Op dat punt is er al veel in beleid verankerd. Met name bij geur en ammoniak zijn er de afgelopen tijd al veel resultaten geboekt en zijn de emissies hard gedaald. De afgelopen zes jaar zijn de vergunde stalemissies voor ammoniak bijvoorbeeld met 17% gedaald. In 2028 moeten alle bestaande stallen aangepast zijn. Daar staan we nog steeds achter.

De pluimveesector voert overleg met het Ministerie van IenM en EZ over extra maatregelen met betrekking tot fijnstof. De verwachting is dat er extra eisen komen voor nieuwe stallen en dat op termijn ook in bestaande stallen extra maatregelen genomen moeten worden.

Programma's om emissies te verlagen

De ZLTO ontwikkelt op dit moment programma's om de emissies verder te laten dalen. Belangrijk onderdeel wordt, dat de veehouders zelf meer tools in handen krijgen om hun emissies te laten dalen. Maatregelen gericht op het verbeteren van hun vakmanschap dus. Wij geloven daar in. Als via sensoren de emissies in de stal eenvoudiger gemeten kunnen worden, geef je veehouders een instrument in handen om zelf beter te sturen. Belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van een dergelijke omslag is dat er voldoende prikkels komen voor veehouders die het beter doen én dat de introductie ook kostentechnisch reëel en haalbaar is. Bij de pluimveehouderij is het programma al ver in ontwikkeling en wordt er naarstig gezocht naar financiering. Bij de melkveehouderij en de kalverhouderij zitten we in de opstartfase. We vragen u deze programma's te ondersteunen.

Endotoxines

In de handreiking wordt aangegeven dat u terughoudend wilt zijn met vergunningen van pluimveebedrijven waarvan de emissies stijgen. Door het Rijk wordt een endotoxinekader ontwikkeld. We zijn het er mee eens dat dit ontwikkeld wordt, het is er echter nog niet. Dat vergt nog verdere voorbereiding en wetenschappelijke onderbouwing. We begrijpen echter dat er enigszins terughoudend en voorzichtig omgegaan wordt met vergunningen waarbij de fijnstof emissies/endotoxines stijgen. De benadering zoals die in de handreiking gebruikt wordt vinden wij dan ook redelijk en praktisch uitvoerbaar. Daarmee is het echter nog niet wetenschappelijk onderbouwd en die suggestie wordt wel gewekt. Dat kan niet uw bedoeling zijn geweest. De berekeningen die worden gemaakt zijn wat ons betreft dan ook niet meer dan een indicatie. Desondanks hebben we er weinig problemen mee als het zo in de praktijk gehanteerd wordt. Zeker omdat u in handleiding voorstelt om in die gevallen het gesprek met de ondernemer aan te gaan. Het is immers hun vakmanschap dat uiteindelijk een bijdrage aan de vermindering van emissies kan leveren. We hebben er wél problemen mee als de handreiking wordt vertaald in beleid of al vastgelegd wordt in een bestemmingsplan. Daarvoor is de onderbouwing op dit moment nog veel te dun. Als dit wel gebeurt zullen wij deze stap juridisch aanvechten.

Gelijke monniken, gelijke kappen

In de handreiking wordt verder aangegeven dat ook bij ruimtelijke ontwikkelingen dezelfde methodiek moet worden toegepast. Dat vinden we terecht. De consequentie is bijvoorbeeld wel dat het omzetten van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen naar burger- of andere economische activiteit lastiger wordt. Bij endotoxines speelt dat vooral in de buurt van pluimveebedrijven. Gezien de recente uitspraak van de Raad van State in Landerd over cumulatief overbelaste gebieden voor geur (Uitspraak 201602991/1/A1), voorzien wij dat daar waar er van overbelasting sprake is, dit op veel meer plekken gaat gelden en sloop nog vaak de enige optie is. Onze inschatting is dat dit in veel gemeenten tot discussie zal leiden. Wij gaan graag met u in gesprek om gezamenlijk te verkennen hoe we met deze problematiek om kunnen gaan.

Andere bronnen

We vinden overigens dat de benadering die u bij de veehouderij kiest ook voor andere projecten/ontwikkelingen zoals infrastructuur moet hanteren. Ook daar nemen fijnstof emissies soms toe die waarschijnlijk net zo schadelijk zijn als fijnstof uit de veehouderij. Daar verwachten we dat u dezelfde terughoudendheid in acht neemt. Graag houden wij samen met u de toepassing van de handreiking in de praktijk in te gaten, monitoren wij deze en wordt de handreiking in overleg met ons aangepast.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

met vriendelijke groet,

Janus Scheepers
Portefeuillehouder Ruimtelijke ontwikkeling